

Obec Liptovské Matiašovce

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovské Matiašovce

Na roky 2018 - 2022

Obec Liptovské Matiašovce
Obecný úrad Liptovské Matiašovce
032 23 Liptovská Sielnica

Ján J a ň á k
starosta obce

Dokument Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovské Matiašovce bol schválený uznesením Obecného zastupiteľstva Liptovské Matiašovce číslo 13/2018 dňa 23.2.2018

Obsah:

ÚVOD	4
1. ANALYTICKÁ ČASŤ	6
1.1 Situačná analýza	6
1.2 SWOT analýza	13
2. STRATEGICKÁ ČASŤ	19
2.1 Vízia	19
2.2 Ciele	19
3. IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ	21
3.1 Zabezpečenie realizácie.....	21
ZÁVER.....	23
Fotodokumentácia:	24

ÚVOD

Dokument Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovské Matiašovce je strategický rozvojový dokument, v ktorom je formulovaná vízia obce, vymedzené ciele a projektové zámery.

Cieľom Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovské Matiašovce je zmapovanie sociálno-ekonomickej priestorovej štruktúry obce Liptovské Matiašovce – nachádzajúcej sa na severe stredného Slovenska – a na základe výsledkov týchto analýz vytvoriť program hospodárskeho a sociálneho rozvoja daného územia, ktorý bude základným strednodobým programovým dokumentom na podporu regionálneho rozvoja na úrovni obce.

Poznanie toho, že je potrebné uskutočniť zásadné zmeny vo vývoji spoločnosti na globálnej, národnej i miestnej úrovni z dôvodu zhoršovania životného prostredia, drancovanie nerastných surovín, zamerania sa na neustály rast ziskov, začalo prenikať na verejnosť začiatkom sedemdesiatych rokov 20. storočia. Prijala sa úloha vytvorenia uceleného súboru sociálnych, ekonomických a environmentálnych princípov na dosiahnutie **trvalo udržateľného rozvoja**, ktorý je chápaný ako:

...taký rozvoj, ktorý umožňuje uspokojovať potreby súčasnej generácie bez toho, aby ohrozil možnosti budúcich generácií uspokojovať ich potreby.

Pre trvalo udržateľný rozvoj nie je dominantný ekonomický rast, ale je viac zameraný na **otázky kvality života a rovnakých možností pre každého**. Rozhodujúcim nástrojom štátnej regionálnej politiky, ktorý je zameraný na trvalo udržateľný rozvoj sa stal Zákon č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení Zákona č. 351/2004 Z.z. V zmysle uvedeného zákona má efektívnemu plánovaniu a čerpaniu prostriedkov pre miestny a regionálny rozvoj napomôcť program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Pri spracovaní boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovské Matiašovce rešpektuje Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja regiónu Liptova a gminy Nowy Targ, a Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mikroregiónu Oblazy. Program je základným dokumentom, ktorým si obec pri výkone svojej činnosti zabezpečuje rozvoj svojho územia a potreby obyvateľov. Je to strednodobý programový dokument, ktorý obsahuje najmä analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov a prvoradých potrieb, ako aj návrh finančného a administratívneho zabezpečenia.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je nevyhnutným formálnym dokumentom, ktorý slúži ako podklad pre žiadosti o čerpanie finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ a iných zdrojov na základe spracovaných projektov.

Z obsahového hľadiska treba za kľúčové časti Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovské Matiašovce považovať: analýzu súčasnej situácie, víziu a stratégiu vrátane priorít, opatrení a aktivít PHSR a finančný plán.

Analýza súčasnej situácie vychádza predovšetkým z daného reálneho stavu socio-ekonomického vývoja územia obce. Zameriava sa na identifikáciu vnútorných kľúčových problémov, ktoré je možné riešiť v nasledujúcich šiestich rokoch v oblastiach: prírodné

podmienky, ľudské zdroje, ekonomika, občianska vybavenosť, rozvoj kultúry, životné prostredie. Získané poznatky sú prezentované formou SWOT¹ analýzy .

Základným východiskom pre strategickú časť, okrem vízie hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, je i určenie stratégie formou strategického a špecifických cieľov. Samotné dosiahnutie vízie je otázkou dlhšieho časového obdobia. Realizácia návrhu stratégie vychádza z potreby zvýšenia štandardu života obyvateľov obce v rámci regiónov SR. Hlavným zámerom je prispieť k napĺňaniu vízie v rokoch 2018 – 2022 takým spôsobom, aby sa dosiahol určitý posun v zlepšení kvality života obyvateľov pri optimálnom využití kľúčových faktorov rozvoja a rešpektovaní trvalo udržateľného rozvoja.

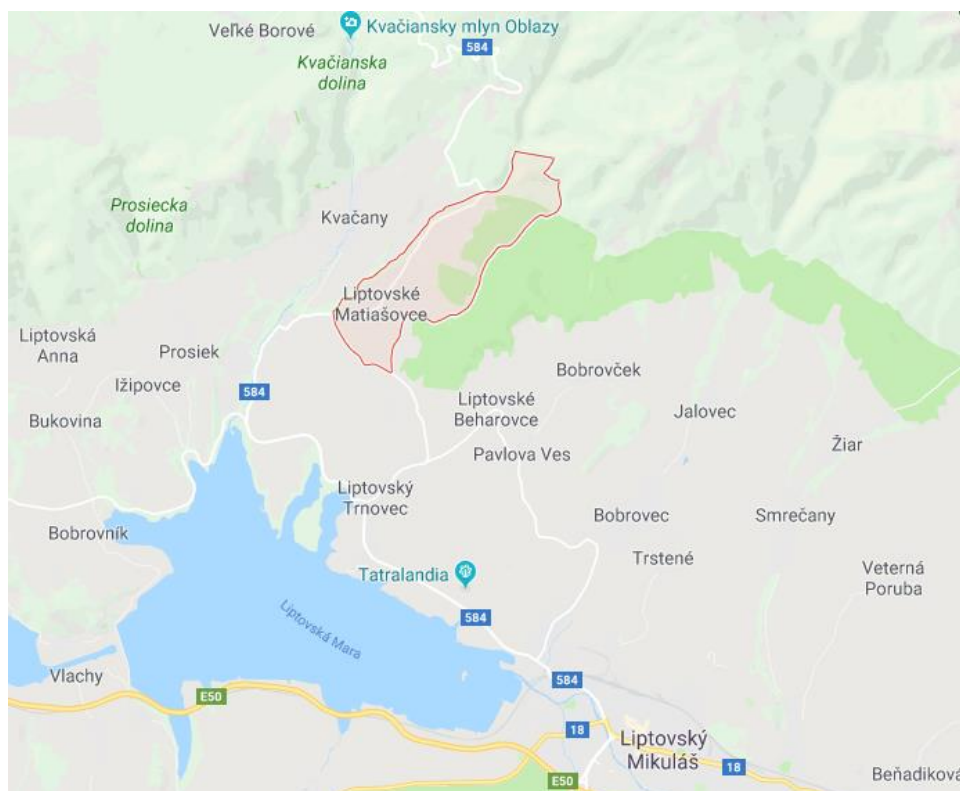
¹ SWOT analýza (**S**trong points – silné stránky, **W**weak points – slabé stránky, **O**portunities - príležitosti, **T**hreats – ohrozenia)

1. ANALYTICKÁ ČASŤ

Analýza vymedzuje územie obce, históriu, fyzicko-geografický a socio-ekonomický potenciál, v rámci neho sociálna a technická infraštruktúra, analýza v oblasti kultúrneho dedičstva, tradícií, tretieho sektora, samosprávy a jej partnerstiev.

1.1 Situačná analýza

Názov obce:	Liptovské Matiašovce
Okres:	Liptovský Mikuláš
Vyšší územný celok:	Žilinský samosprávny kraj
Meno starostu:	Ján Jaňák
Poštová adresa OcÚ:	Obecný úrad Liptovské Matiašovce 79, 032 23
Telefón:	044/55 972 47
Fax:	044/55 972 47
E-mail:	lmatisovce@citycom.sk
Počet obyvateľov:	303
Rozloha:	573,2793 ha
Nadmorská výška:	623 m. n. m.

• **História vzniku obce**

V roku 1348 sa prvýkrát spomína ako osada synov Matejových, v roku 1357 už pod menom Matejova Ves. Nižné Matiašovce patrili rodine Matiašovských, časť iným zemanom. Roku 1784 mali 31 domov a 233 obyvateľov, roku 1828 31 domov a 256 obyvateľov. Vyšné Matiašovce patrili zemianskym rodinám, Matiašovským a iným. Roku 1784 mali 15 domov a 132 obyvateľov, roku 1828 16 domov a 151 obyvateľov.

Vznik Liptovských Matiašoviec možno datovať od roku 1924 a to zlúčením Nižných a Vyšných Matiašoviec.

• **Poloha a prírodné podmienky**

Obec Liptovské Matiašovce leží v spojení Chočských vrchov a Západných Tatier v údolí Suchého potoka, vo výške 624 m n. m., vo vzdialenosti 16 km smerom severozápadným od okresného mesta Liptovský Mikuláš a 4 km smerom severným od vodného diela Liptovská Mara.

Hlavným kritériom klímy v Liptove je výškové rozloženie kotliny. Obdobie s teplotou 0°C a nižšou trvá na dne kotliny od 1. až 12. decembra do 1. až 11. marca. V horách sa táto teplota drží od 11. až 21. novembra do 20. až 30. apríla. Vplyv nadmorskej výšky sa prejavuje aj v zrážkovej činnosti. V kotline sú ročné zrážky 650 až 700 mm a v masíve Západných Tatier až 2000 mm. V letnom polroku z toho spadne až 65% v zimnom 35%. Oblačnosť kotliny je až 70 – 75%. Priemerná teplota v júli je 16°C. Letných dní s teplotou nad 25°C je približne 30.

Z hľadiska geologického môžeme riešené územie zaradiť medzi Kvartérne sedimenty bližšie špecifikované ako:

- delúvia na vápnitých horninách ílovcového súvrstvia centrálnokarpatského paleogénu
- delúvia na vápnitých horninách pieskovcovo - ílovcového súvrstvia centrálnokarpatského paleogénu
- delúvia na nevápnitých horninách pieskovcovo - ílovcového súvrstvia centrálnokarpatského paleogénu
- glacifluviálne sedimenty
- sprašové hliny
- vápnité sedimenty riečnych nív
- nevápnité sedimenty riečnych nív

Z hľadiska geomorfologického môžeme územie zaradiť do nasledovných typov:

- čiastočne rozčlenený reliéf riečnych nív
- reliéf terás a náplavových kuželov
- reliéf glacifluviálnych kuželov
- prevažne sklonitý reliéf na pieskovcovo – ílovcových a ílovcových súvrstviach centrálnokarpatského paleogénu
- prevažne plochý reliéf na pieskovcovo – ílovcových a ílovcových súvrstviach centrálnokarpatského paleogénu

Najvýraznejšou časťou katastrálneho územia Liptovských Matiašoviec sú Matiašovecké

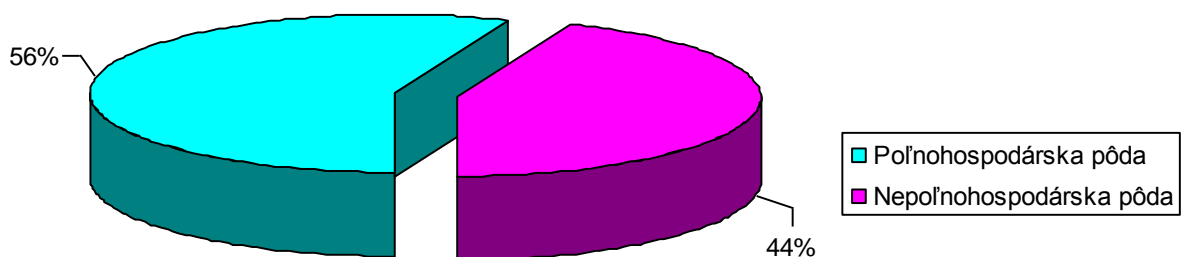
háje. Amplitúda reliéfu je 101 – 180 m a nadmorská výška 700-900 m n. m. Majú ráz plošinatej podhorskej pahorkatiny. Lesné porasty sa zachovali len v podobe menších enkláv a hájov. Prevažujú lúky a pasienky.

Osídlenie sa tiahne pozdĺž Suchého potoka. Severne od obce začína hranica TANAP-u. Na ňu sa viažu špecifické vysokohorské ekosystémy so vzácnymi druhmi rastlín a živočíchov. Hlavným biokoridorom v katastri obce je bezprostredné okolie Suchého potoka. Z rastlínstva sú bohato zastúpené lúčne a lesné porasty so zmiešanými ihličnatými drevinami. V dolinách na zamokrených miestach možno nájsť zvyšky slatinských lúk. Trávnaté spoločenstvá kryštalickej oblasti sú floristicky chudobné. Menšia časť pôdneho fondu je využívaná intenzívne poľnohospodársky, pestovanie obilia, zemiakov a iných plodín. Aj z hľadiska živočíšstva je územie veľmi bohaté. V lesoch je srnčia, jelenia a diviacia zver, vo vyšších polohách medveď a rys. Bohato sú zastúpené čel'ade vtáctva a vodné živočíšstvo, hlavne ryby pstruhovitého charakteru.

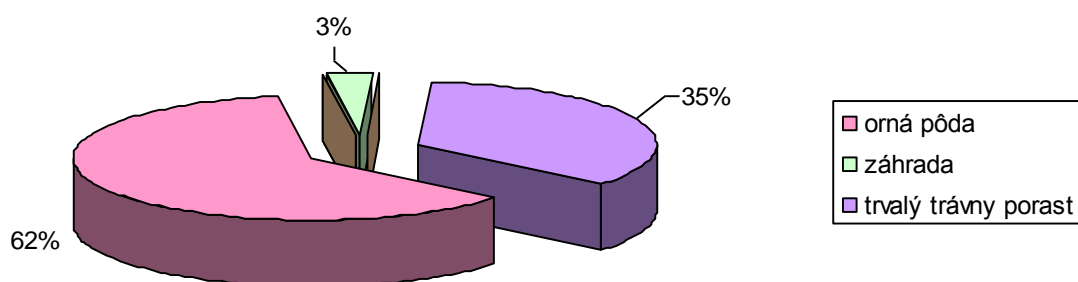
Štruktúra pôdneho fondu v Liptovských Matiašovciach

Celková výmera územia v m ²		
Poľnohospodárska pôda		3 215 669
	orná pôda	1 981 427
	chmeľnica	0
	vinica	0
	Záhrada	95 800
	ovocný sad	0
	trvalý trávny porast	1 138 442
Nepoľnohospodárska pôda		2 517 124
	lesný pozemok	2 173 976
	vodná plocha	63 824
	zastavaná plocha a nádvorie	205 122
	ostatná plocha	74 202

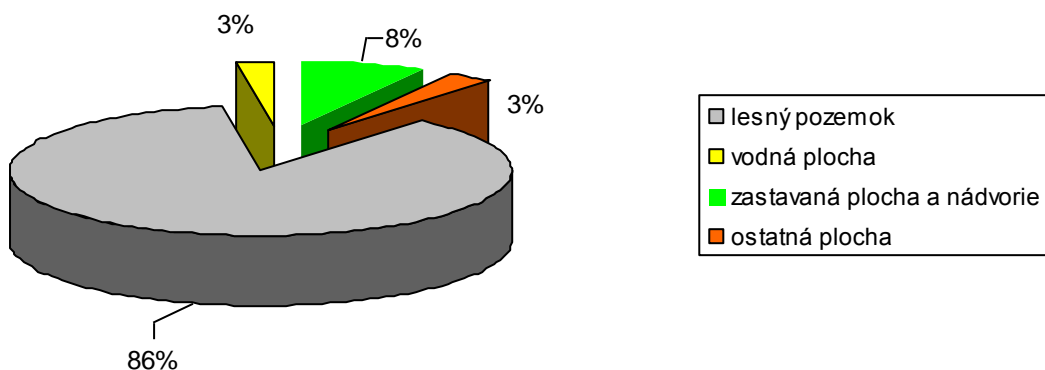
Štruktúra pôdneho fondu

Poľnohospodárska pôda

Nepoľnohospodárska pôda

• Obyvateľstvo a osídlenie

Obec Liptovské Matiašovce je diferencovaná. Zastavanú časť obce tvoria dá sa povedať tri samostatné skupiny osídlenia rozložených v údolí Suchého potoka na ľavom brehu.

Najväčšie zoskupenie je v dolnej časti Liptovských Matiašoviec – kataster Nižné Matiašovce. V tejto časti je sústredená aj prevažná časť občianskej vybavenosti.

Stredná časť je charakterizovaná novším bytovým fondom a hospodárskym dvorom Poľnohospodárskeho družstva Liptovské Hole Kvačany.

Horná časť Liptovských Matiašoviec – kataster Vyšné Matiašovce je tretím celkom charakterizovaným starším bytovým fondom, i keď v súčasnosti už tam stoja aj nové rodinné domy, ktoré boli skolaudované už v 21. storočí.

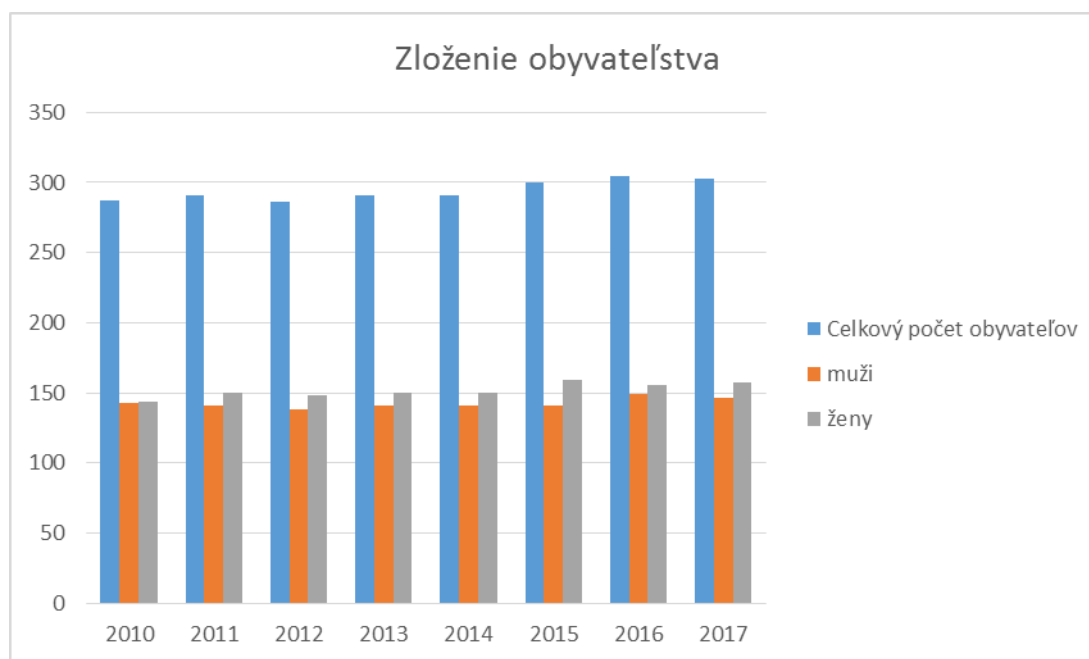
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovské Matiašovce

Obec Liptovské Matiašovce sa radí medzi malé obce. V obci žije 303 obyvateľov, z nich 146 mužov a 157 žien.

		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Celkový počet obyvateľov		287	291	286	291	291	300	305	303
z toho	muži	143	141	138	141	141	141	149	146
	ženy	144	150	148	150	150	159	156	157

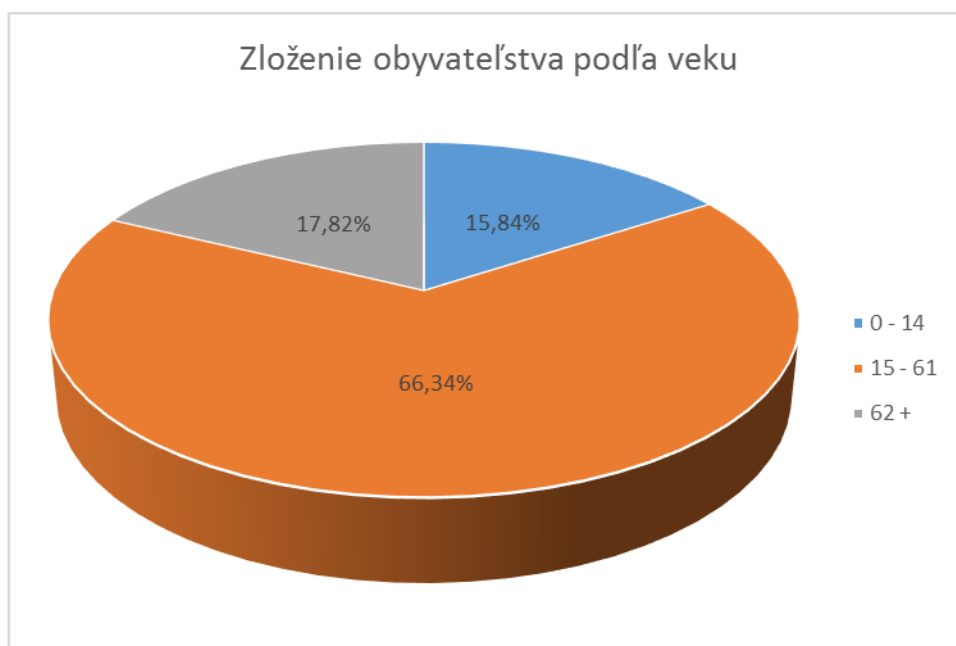
Vývoj počtu obyvateľov obce je striedavý. Nakoľko v obci neboli vytvorené podmienky pre rozvoj bývania, mladí odchádzali väčšinou do miest za prácou a bývaním.

V obci v roku 2006 prebehli pozemkové úpravy, ktorými sa vytvorilo viac stavebných pozemkov a o ktoré je v posledných rokoch väčší záujem. Z uvedeného sa zvýšila možnosť rozvoja bývania a tým predpokladáme aj zvýšenie počtu obyvateľov.

Zloženie obyvateľstva obce Liptovské Matiašovce k 31.12. 2017 podľa veku:

Pohlavie	Spolu	Vek v rokoch			Štruktúra v %		
		0 - 14	15 - 61	62 +	0 - 14	15 - 61	62 +
Muži	146	26	100	20	8,58%	33,00%	6,60%
Ženy	157	22	101	34	7,26%	33,33%	11,22%
Spolu	303	48	201	54	15,84%	66,34%	17,82%

V súčasnosti je v obci 114 rodinných domov, z toho je 80 trvalo obývaných. V obci je 20 rekreačných chalúp.

Zamestnanosť, resp. nezamestnanosť je jedným zo sprievodných javov trhovej ekonomiky a stále viac sa stáva ekonomickým a sociálnym problémom regiónov. Zmeny v slovenskej ekonomike sa vo všeobecnosti prejavujú poklesom zamestnanosti v priemysle a poľnohospodárstve a zvýšením zamestnanosti v sektore služieb. Výrazný vplyv na zamestnanosť majú veková štruktúra obyvateľstva a úroveň vzdelanosti.

• **Občianska vybavenosť**

Obec nemá okrem Poľnohospodárskeho družstva Liptovské Hole Kvačany žiaden rozvinutý priemysel, kde by sa občania mohli zamestnať a tak veľa z nich odchádza za prácou mimo obec. V súčasnosti je nezamestnaných a evidovaných na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Liptovskom Mikuláši počet - 2 nezamestnaní občania.

Školstvo

Materská škola a Základná škola sa v obci nenachádza. Obec je spádovo začlenená pod materskú školu a Základnú školu v Kvačanoch.

Kultúra

Obec má Kultúrny dom, ktorý je tvorený viacúčelovou sálou cca 120 miest. V objekte kultúrneho domu sa nachádza aj obecná knižnica s počtom 1.552 zväzkov.

Zdravotníctvo

V obci sa zdravotné stredisko nenachádza. Zdravotnícku starostlivosť zabezpečuje Obvodné zdravotné stredisko Poliklinika a Nemocnica v Liptovskom Mikuláši.

Obchodné zariadenia

V obci sa nachádza jeden obchod – rozličný tovar umiestnený v Nižných Matiašovciach, ktorý má vhodnú väzbu na komunikačnú sieť i na ostatné inžinierske siete. Nevýhodou je jeho excentrické umiestnenie vo vzťahu k časti Vyšných Matiašovciem.

Štruktúra občianskej vybavenosti

<i>Kategória</i>	<i>Objekt</i>	<i>Stav Kapacita</i>	<i>Popis</i>	<i>Návrh</i>	<i>Riešenie</i>
Školstvo			ZŠ a MŠ Kvačany		bez zmeny
Kultúra	Kultúrny dom	120 stoličiek	Viacúčelová sála s javiskom		bez zmeny
Obchod	Jednota- predajňa		Spoločná budova OcÚ a Jednoty	Potrebná rekonštrukcia	Samostatná časť Jednoty
Administratíva	Obecný úrad	1 pracovník	Spoločná budova OcÚ a Jednoty		bez zmeny
Pošta			L.Sielnica		bez zmeny
Zdravotníctvo			L.Mikuláš		bez zmeny
Služby	Rím.kat. kostol Požiarna zbrojnica	cca 300 miest	Renesančno barokový	Potrebná oprava oltárov a organu	

• Dopravná a technická infraštruktúra

Hlavná dopravná tepna, ktorá vedie cez obec je štátna cesta II/584. Táto štátna cesta je síce spojnícou Liptova s Oravou a Poľskou republikou, ale v obci spôsobuje veľké problémy, nakoľko táto cesta bola len rozhodnutím vyšších orgánov určená ako cesta druhej triedy, čo ale vôbec podľa parametrov nespĺňa podmienky.

Všeobecne po dopravnej stránke je obec na súčasné pomery dobre zabezpečená cestnou dopravou. Chodí tu pravidelná autobusová doprava z okresného mesta, ako aj spojenie s Oravou – smer Zuberec a ďalej do susedného Poľska.

V obci Liptovské Matiašovce je vybudovaný verejný vodovod (budovaný v rokoch 1982 – 1985). Voda je odoberaná z prameňa Podmeštrová (Mníšek) s výdatnosťou $Q_{\max} = 5,46$ l/s. Pre Liptovské Matiašovce je potrebné $Q_{\max} = 2,88$ l/s preto z tohto zdroja je zásobená aj obec Liptovský Trnovec a rekreačné stredisko Liptovská Mara. Nad Vyšnými Matiašovcami je vybudovaný vodojem 2×150 m³. Vodovod je v správe Obchodnej vodárenskej spoločnosti Liptovské Matiašovce s.r.o.. Voda z tohto vodovodu je kvalitná na pitné účely.

V obci nie je budovaná kanalizácia ale obec má vydané stavebné povolenie a rozostavanú stavbu kanalizácie a ČOV. Po celej obci je vybudované plynové potrubie, na ktoré sa môžu obyvatelia napojiť.

• **Ekonomika**

V obci pôsobí asi 10 drobných podnikateľov a živnostníkov. Pracujú zväčša v oblasti spracovania dreva, zlatníctva, prevádzkovania internetu a pod. Z celkového počtu obyvateľov 303 je cca 2 nezamestnaných.

V obci ako jediným väčším zamestnávateľom je Poľnohospodárske družstvo Liptovské Hole Kvačany, v ktorom pracuje zhruba 5 ľudí z našej obce.

Majetok obce

Majetok obce spolu s vodárenskou spoločnosťou predstavuje čiastku 688 989,76 €.

Majetok obce v EUR za rok 2017

DHIM	325 791,35
DFIM	75 727,98
Pozemky	14 578,53

Závazok obce v EUR za rok 2017

Úver zo ŠFRB	52 760,69
--------------	-----------

Rozpočet obce

Hlavným nástrojom hospodárenia obce je rozpočet obce. Rozpočet obce plánuje v zmysle pravidiel viacročného programovania. Rozpočet obce obsahuje príjmy a výdavky spojené s činnosťou samosprávy, finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu, k rozpočtu samosprávneho kraja a finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám. V priebehu kalendárneho roka sa sleduje vývoj finančnej situácie.

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bežné príjmy	79 735,52	92 086,54	82 429,00	81 615,00	81 615,00	81 615,00
Kapitálové príjmy	96 320,80	0,00	13 000,00	13 000,00	13 000,00	13 000,00
Príjmové finančné operácie	81 534,00	0,00	8 200,00	0,00	0,00	0,00
Príjmy spolu	257 590,32	92 086,54	103 629,00	94 615,00	94 615,00	94 615,00
Bežné výdavky	69 807,31	66 863,09	82 429,00	80 620,00	67 620,00	67 620,00
Kapitálové výdavky	97 820,22	3 340,20	18 700,00	11 500,00	0,00	0,00
Výdavkové finančné operácie	83 760,02	14 414,97	2 500,00	2 495,00	2 495,00	2 495,00
Výdavky spolu	251 387,55	84 618,26	103 629,00	94 615,00	70 115,00	70 115,00

1.2 SWOT analýza

Základná infraštruktúra:

Silné stránky	Slabé stránky
Dopravná infraštruktúra <ul style="list-style-type: none">• existujúca dopravná infraštruktúra	Dopravná infraštruktúra <ul style="list-style-type: none">• stavebný a tiež technický stav väčšiny ciest (nevyhovujúce parametre pre cestu II. triedy)• nedobudované miestne komunikácie
Environmentálna infraštruktúra <ul style="list-style-type: none">• veľká plocha chránených území	Environmentálna infraštruktúra <ul style="list-style-type: none">• dlhodobé zaostávanie budovania kanalizácie

<ul style="list-style-type: none"> • dostatok zdrojov podzemnej vody vysokej kvality • dostatočné zásobovanie obyvateľov obce pitnou vodou z vlastného vodou <p>Lokálna infraštruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> • vybudovaná telekomunikačná infraštruktúra (aj keď nie celkom postačujúca) • vybudovaná internetová sieť • zabezpečené zásobovanie obyvateľov obce plynom • dostatočne vybudovaná elektrická sieť v obci • existujúca územnoplánovacia dokumentácia 	<p>za výstavbou vodovodov</p> <p>Lokálna infraštruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> • nedobudovaná občianska vybavenosť • nedostatočné využívanie viac zdrojového financovania • nevybudovaná informačná a komunikačná infraštruktúra
Príležitosti	Ohrozenia
<p>Dopravná infraštruktúra</p> <p>Environmentálna infraštruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívanie ušľachtilých palív a bezodpadových technológií • využitie alternatívnych prístupov v energetike zavedenie systému využívania druhotných surovín • environmentálna osвета, vzdelávanie a výchova <p>Lokálna infraštruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozširovanie a uplatňovanie rôznorodých služieb sociálnej starostlivosti • cieľavedomé využitie potenciálu informačnej a komunikačnej techniky • doplnenie a vylepšenie sieťovej infraštruktúry (opto káble) • rozšírenie prístupu k internetom • čerpanie financií zo štrukturálnych fondov na rekonštrukcie a modernizácie kultúrnych, sociálnych a zdravotníckych zariadení 	<p>Dopravná infraštruktúra</p> <p>Environmentálna infraštruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> • nízka podpora využívania alternatívnych a obnoviteľných zdrojov energie • absencia ekologického vedomia, preferencia konzumného spôsobu života • nezáujem občanov o stav životného prostredia <p>Lokálna infraštruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> • oslabenie záujmu o regióny s nízkou úrovňou infraštruktúry • pretrvávajúci pokles finančných prostriedkov na sociálnu sféru a zdravotníctvo • starnutie obyvateľstva, rast skupín s negatívnymi vplyvmi na vývoj v regióne • finančná náročnosť prístupu ku kvalitným informačným sieťam (internetizácia)

Poľnohospodárstvo, rozvoj vidieka, lesníctvo životné prostredie:

Silné stránky	Slabé stránky
<p>Poľnohospodárstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • v severných okresoch dobré podmienky na pestovanie zemiakov • možnosť pestovania ekologických poľnohospodárskych produktov • atraktívne prírodné prostredie a veľký podiel chránených území 	<p>Poľnohospodárstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • zlá bonita pôdy, obmedzenosť pestovania náročných plodín • stály úbytok ornej pôdy • pokles poľnohospodárskej výroby a redukcia chovov hospodárskych zvierat • zadlženosť poľnohospodárskych podnikov • nedoriešené vlastnícke vzťahy

<p>Rozvoj vidieka</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobré podmienky pre rozvoj vidieckeho turizmu • zachovalé ľudové tradície, ľudová architektúra a bohaté tradície <p>Lesné hospodárstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • veľký potenciál zásoby drevnej hmoty • dlhodobé skúsenosti s hospodárením v lese • odborný potenciál ľudí a inštitúcií v lesnom hospodárstve <p>Životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none"> • zavedená separácia odpadov • nie sú prítomné väčšie zdroje znečistenia ovzdušia 	<p>k poľnohospodárskej a lesnej pôde</p> <p>Rozvoj vidieka</p> <ul style="list-style-type: none"> • nedostatok kapitálu na rozvoj agroturistiky a vidieckej turistiky <p>Lesné hospodárstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyššie náklady pri obnove lesa pre hornatosť terénu • veľká absencia finálnych spracovateľov drevnej hmoty v regióne <p>Životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none"> • nárast množstva produkovaného komunálneho odpadu • vyhadzovanie odpadu turistami popri ceste • nízky podiel využívania komunálneho odpadu • nízky podiel využívania obnoviteľných zdrojov energie
<p>Príležitosti</p>	<p>Ohrozenia</p>
<p>Poľnohospodárstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • propagácia predaja miestnych výrobkov • posilnenie chovu vhodných plemien dobytky v horských a podhorských oblastiach • podpora farmárskej produkcie • zavádzaním efektívnych technológií a poznatkov • prispieť ku konkurencieschopnosti <p>Rozvoj vidieka</p> <ul style="list-style-type: none"> • podporovať nepoľnohospodárske aktivity na vidieku • zapájanie občanov do plánovania rozvoja vidieka <p>Lesné hospodárstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplikácia lesnej praxe a efektívnych technológií v lesnom hospodárstve • finalizácia spracovania drevnej hmoty <p>Životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvýšenie úrovne separovaného zberu a zhodnocovania odpadov 	<p>Poľnohospodárstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • neregulovaný zber lesných a poľnohospodárskych plodín • nedoriešené vlastnícke vzťahy k poľnohospodárskej a lesnej pôde • nedostatočné proti erózne opatrenia v krajine • ohrozená ekonomika poľnohospodárstva <p>Rozvoj vidieka</p> <ul style="list-style-type: none"> • absencia koordinácie rozvoja vidieka často meniaci sa legislatíva <p>Lesné hospodárstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • nízka cena drevnej hmoty na trhu • dovoz drevárskych finálnych výrobkov zo zahraničia • odbytové problémy poľnohospodárskej a lesnej produkcie <p>Životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhoršenie kvality ovzdušia výfukovými plynmi • zhoršenie kvality povrchových tokov

Ludské zdroje

Silné stránky	Slabé stránky
<p>Trh práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • ľudský potenciál so skúsenosťami v poľnohospodárstve - agroturistika <p>Vzdelávanie a kultúra</p> <ul style="list-style-type: none"> • fungujúci divadelný súbor 	<p>Trh práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysoká úroveň dlhodobej nezamestnanosti • nízka úroveň mobility za prácou a informačného zázemia pracovnej mobility • nedostatočná efektívnosť súkromného sektora • nedostatok pracovných miest v regióne • nedostatočná vzdelanostná úroveň obyvateľov • málo živnostníkov • nevyužívanie prírodného potenciálu • nepriaznivá demografická štruktúra obyvateľstva a neochota ľudí združovať sa a koordinovať aktivity • absentujúce informačné systémy • slabé podnikateľské prostredie <p>Vzdelávanie a kultúra</p> <ul style="list-style-type: none"> • nedostatočný záujem občanov o kultúrne dianie v obci • absencia stratégie celoživotného vzdelávania • zlý technický stav kultúrnych zariadení
Príležitosti	Ohrozenia
<p>Trh práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • efektívna realizácia národných akčných plánov zamestnanosti • prehĺbenie spolupráce so sociálnymi a regionálnymi partnermi pri rozvíjaní miestnej zamestnanosti • rozvoj nových zdrojov zamestnania a miestnej zamestnanosti • rozvoj samo zamestnania • zapojenie miestnych iniciatív do riešenia problémov trhu práce • využívanie prírodných podmienok • vytváranie podmienok pre rast počtu obyvateľov • využívanie prostriedkov EU a štátnych dotácií • spolupráca obcí v rámci regiónu ale aj prihraničných oblastiach <p>Vzdelávanie a kultúra</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj celoživotného učenia ako záruky rozvoja adaptability pracovnej sily • rekonštrukcia, modernizácia a budovanie nových kultúrnych a športových zariadení 	<p>Trh práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • prehlbovanie nerovnováhy na trhu práce a rast dlhodobej nezamestnanosti • malá ponuka pracovných príležitostí • prehlbovanie štrukturálnych rozdielov medzi dopytom a ponukou práce • neprehľadná legislatíva, demotivujúca daňová, odvodová a úverová politika pre začínajúce podnikateľské subjekty • negatívne demografické trendy <p>Vzdelávanie a kultúra</p> <ul style="list-style-type: none"> • prehlbovanie izolovanosti vzdelávacej sústavy od potrieb trhu práce • zníženie kvality odborného vzdelávania a prípravy

	<ul style="list-style-type: none"> • prehlbovanie štrukturálneho nesúladu dopytu a ponuky práce • odchod ľudí s vyšším vzdelaním do ekonomicky silnejších oblastí Európy • chátranie existujúcich zariadení pre kultúru a šport
--	--

Priemysel a cestovný ruch

Silné stránky	Slabé stránky
Priemysel <ul style="list-style-type: none"> • výhodná geografická poloha • bohatstvo lesných zdrojov a dostatok drevnej hmoty pre jej priemyselné spracovanie • rozvíjajúca sa cezhraničná spolupráca s možnosťou realizácie spoločných programov (Slovensko - Poľsko, Slovensko - Česko), Cestovný ruch <ul style="list-style-type: none"> • historicko-kultúrny potenciál • dobrá geografická poloha pre rozvoj cestovného ruchu 	Priemysel <ul style="list-style-type: none"> • vysoký podiel výroby s nízkou pridanou hodnotou • existencia základných výrob s nízkym stupňom finalizácie výroby • nedostatočná úroveň využitia domácich surovín, • nedostatok investičného kapitálu a vlastných zdrojov • vysoká finančná záťažnosť a administratívne bariéry obmedzujúce rozvoj podnikania, • nedostatočne rozvinutá technická infraštruktúra, • nízky prílev zahraničných investícií, • nepripravené územie pre vstup zahraničných investorov, Cestovný ruch <ul style="list-style-type: none"> • nedostatok doplnkových aktivít pre voľný čas v strediskách CR • nedostatočná propagácia regiónu • neodbornosť pracovníkov v zariadeniach CR • slabá znalosť cudzích jazykov • neexistuje koncepcia podpory podnikateľských subjektov pri rozvoji CR • slabá spolupráca podnikateľov so samosprávou • nevyhovujúci štandard verejných hygienických zariadení, značnej časti kapacít chýba požadovaný vyšší štandard • sezónnosť využívania kapacít CR • nedostatok úverových zdrojov a ich vysoká cena
Príležitosti	Ohrozenia
Priemysel <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj výroby založených na spracovaní domácich zdrojov s vyšším stupňom finalizácie • rozvoj vhodných obnoviteľných zdrojov energie • rozvoj odvetví a technológií využívajúcich 	Priemysel <ul style="list-style-type: none"> • nedostatok finančných prostriedkov na dobudovanie infraštruktúry, najmä dopravnej, • rastúca konkurencia na domácom a zahraničnom trhu • nedostatok vlastného kapitálu na zabezpečenie úloh rastu

<p>obnoviteľné zdroje a výrob šetriacich životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none">• rozvoj cezhraničnej spolupráce s PR a CR• vytváranie priaznivejších podmienok pre podnikanie,• zapájanie širšieho okruhu podnikov do výroby a exportu, <p>Cestovný ruch</p> <ul style="list-style-type: none">• využitie prírodného potenciálu na rozvoj CR a kúpeľníctva	<p>konkurencieschopnosti a reštrukturalizácie</p> <ul style="list-style-type: none">• nemotivujúce podnikateľské prostredie, absencia systémových nástrojov podpory• odliv kvalifikovaných síl z regiónu• nedostatočne vybudovaná technická infraštruktúra obmedzujúca prílev priamych investícií <p>Cestovný ruch</p> <ul style="list-style-type: none">• nedoriešenie kompetencií a na ne viazaných financií v regionálnej politike CR• riziko podnikania v službách z titulu zmien legislatívy a nestability podnikateľského prostredia• nedostatočná dopravná dostupnosť stredísk a zariadení CR
--	---

- **Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja**

Všeobecné východiská

1. Nízka úroveň kvality verejných služieb.
2. Nedostatočné využívanie prírodného potenciálu.
3. Nedostatočná ponuka služieb cestovného ruchu, nedostatočný marketing a propagácia územia.
4. Nedostatok vybudovanej infraštruktúry pre trávenie voľného času.
5. Nedostatočná informatizačná a komunikačná úroveň vo verejnej správe.
6. Nedostatočné využitie existujúceho kultúrneho a športového potenciálu.
7. Nevyhovujúci stav verejných priestranstiev, starostlivosť o verejnú zeleň.
8. Nárast množstva produkovaného odpadu.
9. Nízky podiel využívaného komunálneho odpadu.

Hlavné faktory rozvoja:

1. Existencia infraštruktúry zabezpečujúcej zlepšenie kvality životného prostredia a verejných služieb.
2. Zlepšenie kvality životného prostredia.
3. Podpora využitia prírodných zdrojov.
4. Vytvorenie podmienok pre nárast počtu obyvateľov - výstavba.
5. Podpora rozvoja cestovného ruchu na báze využitia prírodného a kultúrneho potenciálu.
6. Dobudovanie občianskej vybavenosti.
7. Rozšírenie spektra poskytovaných služieb.
8. Zvýšená kapacita a kvalita verejnej správy.
9. Rozvoj činnosti neziskových organizácií.
10. Podpora spoločenských podujatí.
11. Regeneračné a revitalizačné zásahy.
12. Rozšírenie systémov a opatrení odpadového hospodárstva.
13. Nové partnerské aktivity v rámci cezhraničnej spolupráce.

2. STRATEGICKÁ ČASŤ

2.1 Vízia

Víziou je progresívna obec, ktorá sa prioritne zameriava na maximálne uspokojenie potrieb svojich obyvateľov, využívajúca výhodnú geografickú polohu, umožňujúcu rozvoj podnikania a cestovného ruchu a hospodársky rast za podmienok trvalo-udržateľného rozvoja, obec s kvalitnou infraštruktúrou ponúkajúcou komunikačné, informačné a verejné služby na najvyššej úrovni, využívajúce úzku spoluprácu verejného, neziskového i podnikateľského sektoru a občanov obce.

2.2 Ciele

Strategický cieľ

Zlepšenie kvality života obyvateľov obce Liptovské Matiašovce vytváraním podmienok pre ekonomický a sociálny rozvoj územia v súlade s ochranou prírody a krajiny.

Špecifické ciele	Opatrenia	AKTIVITY
1. Dobudovať a skvalitniť infraštruktúru obce	1.1 Výstavba, prestavba alebo rozšírenie jestvujúcej cesty II. triedy	Výstavba obchvatu obce Lipt. Matiašovce
		Výstavba chodníkov cez zastavanú časť obce
	1.2 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií a sietí technickej infraštruktúry	Výstavba miestnej komunikácie Liptovské Matiašovce - obnova (ulica poza kostol sv. Ladislava)
		Prístupová cesta na cintorín vo Vyšných Matiašovciach
		Vybudovanie verejného osvetlenia a miestneho rozhlasu na novej ulici (ulica poza kostol sv. Ladislava)
		Rekonštrukcia starej obecnej komunikácie od transformátora po Poľnohospodárske družstvo
	1.3 Podpora rozvoja základných služieb na vidieku a obnovy dedín	Výstavba športového areálu v obci - Multifunkčné ihrisko - Detské ihrisko, workout, sadové úpravy
2. Rozvíjať ekonomické činnosti	2.1 Podpora rozvoja služieb všeobecne a v oblasti CR	
	2.2 Podpora rozvoja zamestnanosti v obci	
3. Podporiť rozvoj ľudského potenciálu, sociálneho, kultúrneho a spoločenského života	3.1 Podpora verejnoprospešných aktivít, kultúrno-spoločenských podujatí	Príprava futbalového turnaja Matiašovci Slovenska
	3.2 Budovanie, rekonštrukcia a modernizácia verejných priestranstiev a obecných budov	Výmena opony a javiskového zariadenia v Kultúrnom dome Liptovské Matiašovce Rozšírenie územia cintorína v Nižných Matiašovciach

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovské Matiašovce

4. Zlepšiť kvalitu životného prostredia a zabezpečiť udržateľnosť a efektívnosť využívania prírodných zdrojov	4.1 Skvalitnenie systému zberu, separácie a zneškodňovania/zhodnocovania odpadu a odstraňovanie environmentálnych záťaží	Zvýšenie miery zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu na opätovné použitie a recykláciu a podpora predchádzania vzniku odpadov
	4.2 Skvalitnenie zásobovania obyvateľstva pitnou vodou a systému odvádzania a čistenia odpadových vôd	Vybudovanie ČOV a kanalizácie
		Vybudovanie oplotenia v mieste záchyty prameňa
5. Podporovať prispôsobovanie sa zmenám klímy	5.1 Realizácia preventívnych opatrení na zníženie rizika povodní, požiarov a iných rizík	Podpora ochrany pred požiarom prostredníctvom výstavby, rekonštrukcie a modernizácie stavieb hasičských staníc a hasičských zbrojníc
		Zabezpečenie plnej funkčnosti Dobrovoľného hasičského zboru obce Liptovské Matiašovce

Námety:

- Výstavba novej časti obce – Liptovské Matiašovce
- Výstavba penziónu v Liptovských Matiašovciach, súkromný investor
- Výstavba Motoarestu v Liptovských Matiašovciach - súkromný investor
- Vybudovanie čerpacej stanice (Jurki) – podchytené v ÚPN, viazané na výstavbu obchvatu – Liptovské Matiašovce
- Zriadenie stolárskej dielne (súkromný investor) – Liptovské Matiašovce
- Výstavba salaša s občerstvovacím zariadením – Liptovské Matiašovce (súkromní investori)
- Výstavba reštauračného zariadenia – koliba – Liptovské Matiašovce

3. IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ

3.1 Zabezpečenie realizácie

- **Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie**

Zabezpečenie realizácie a naplnenia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja bude dosiahnuté koordinovaným a širokospektrálnym pôsobením všetkých zainteresovaných cieľových skupín v obci v kombinácii s využitím schopností a skúseností všetkých zodpovedných osôb.

Pre potreby realizácie Stratégie PHSR bude potrebné preto vytvoriť koordinačnú skupinu. Túto by mali tvoriť hlavní predstavitelia samosprávy (starosta) a vybraní odborníci, ktorí by mali spolupracovať s dôrazom na zastúpenie všetkých sektorov a priradenie odborníkov k jednotlivým prioritám. Vhodnými partnermi sú aj subjekty so skúsenosťami vo sfére čerpania finančných prostriedkov z fondov EÚ.

Štruktúra organizačného zabezpečenia manažmentu programu je závislá od špecifických podmienok obce. Zastupiteľstvo obce je najvyšší orgán na čele so starostom, má politickú a riadiacu zodpovednosť za plnenie celého programu rozvoja obce.

Obecné zastupiteľstvo prijíma rozhodnutia o postupe realizácie programu, ustanovuje riadiacu osobu, ktorá bude poverená riadením procesu, schvaľuje návrhy a projekty rozvoja, dojednáva partnerské vzťahy, hodnotí, schvaľuje výsledky a výstupy programu a zabezpečuje jeho realizáciu a rozhoduje o zmenách.

Zastupiteľstvo spracúva, schvaľuje, riadi a pravidelne vyhodnocuje plnenie programu obce. Realizácia programu je vykonávaná na základe projektov.

Úlohou implementačného projektu je zaviesť dané opatrenie do praxe a ďalej vykonať potrebné opatrenia, aby sa pokračovalo v práci navrhnutým smerom, alebo priamo zrealizovať opatrenie do jeho úspešného naplnenia cieľov a dosiahnutia programovaného výsledku a stavu. Je potrebné zabezpečiť inštitucionálne zabezpečenie implementácie konkretizovaných zámerov v jednotlivých oblastiach rozvoja obce. Inštitucionálne hľadisko poskytne informáciu o tom, kto bude realizovať naplnenie vytýčených cieľov a kto ponesie zodpovednosť za ich dosiahnutie a splnenie. Zodpovednosť je konkretizovaná v rámci každého jedného plánovaného projektu v obci.

- **Monitorovanie**

Monitorovanie je činnosť, ktorá sa systematicky zaoberá zberom, triedením, agregovaním a ukladaním relevantných informácií pre potreby hodnotenia a kontroly riadených procesov s využitím sústavy merateľných ukazovateľov. Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude proces zameraný na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien, cieľom ktorého bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení zameraných na zmenu negatívneho vývoja, resp. o potrebe zmeniť ich výber alebo spôsob realizácie. Stabilizovať zásady procesu monitorovania umožní priebežná i etapovitá kontrola realizácie programu. Nevyhnutnou podmienkou monitoringu je organizačné a metodické zabezpečenie riešenia operatívnych problémov a z nich vyplývajúce zmenové riadenie.

Monitorovanie (a následne hodnotenie) programu je realizované dvoma spôsobmi – na základe systému ukazovateľov (t.j. sústava fyzických a finančných ukazovateľov v rámci

národného systém ukazovateľov pre Národný strategický rámec na národnej úrovni) a na základe kategórií podľa prioritnej témy, typu pomoci, typu územia, ekonomickej aktivity a umiestnenia operácie. Hodnotenie znamená kritické a objektívne overovanie. Plní funkciu spätnej väzby. Hodnotenie sa opiera o monitorovacie činnosti, ktoré mu poskytujú nevyhnutné informácie.

Zmyslom procesu hodnotenia je sumarizovať výstupy získané monitorovaním projektov na získanie informácií o účinnosti a efektívnosti vynaložených nákladov. Tieto informácie sa transformujú do monitorovacích a hodnotiacich správ, ktoré sa prerokúvajú na zasadnutiach pracovnej skupiny. Proces hodnotenia využíva ako svoje vstupy všetky dáta získavané v procese monitorovania. Výsledkom procesu hodnotenia, resp. celého procesu monitorovania a hodnotenia sú hodnotiace a monitorovacie správy.

ZÁVER

PHSR Liptovské Matiašovce je strategický dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce. Určuje potreby a úlohy v rozvoji technickej infraštruktúry, sociálnej infraštruktúry, v kultúre a v ďalších oblastiach strategického významu.

Časový úsek dosiahnutia stanovených cieľov nie je striktne ohraničený, dokument je živým dokumentom a stanovuje ciele na obdobie strednodobého plánovania v horizonte do roku 2022.

Vzhľadom na súčasné postavenie regionálneho rozvoja v rámci Slovenskej republiky, ktorý nevytvára priame nástroje podpory v regiónoch /VÚC/, je dokument PHSR zameraný na ciele a priority kraja a Národného strategického referenčného rámca so zameraním na roky 2018-2022. Veľký význam pre realizovanie jednotlivých opatrení a aktivít definovaných v PHSR bude mať úroveň riadenia a koordinácie celého procesu prípravy projektov a ich presadzovanie na národnej úrovni.

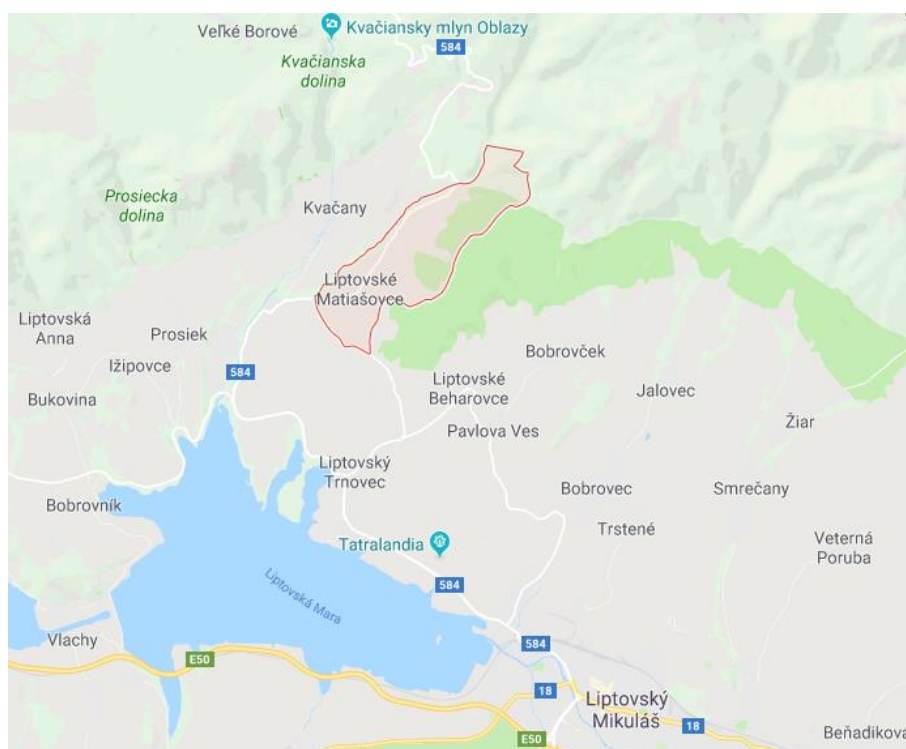
Návrh tohto dokumentu túto strategickú víziu rozvíja a dopĺňa o nové smerovanie obce. Stratégia PHSR je otvorený dokument, ktorý bude priebežne doplňovaný a aktualizovaný tak, ako si to situácia bude vyžadovať. Najmä v súvislosti s vývojom hospodárskej a sociálnej situácie a ďalším priebehom reforiem na Slovensku. Tento zámer rozvoja by mal slúžiť všetkým potenciálnym žiadateľom o finančnú pomoc z fondov EÚ ako podklad dokumentujúci súlad medzi žiadateľom a plánovaným rozvojom obce.

PHSR schválený uznesením Obecného zastupiteľstva v Liptovských Matiašovciach dňa 23.2.2018.

Ján Jaňák
starosta obce

Fotodokumentácia:

1.Mapa

2. Obec Liptovské Matiašovce

3. Kostol sv. Ladislava

